

अष्टावक्रोद्वासुपर्णेतिमंत्रेतयोरन्यःपिप्पलंस्वाद्वत्तीतिसत्वमनश्चन्योभिपश्यतिज्ञइतिपैंगिरहस्यव्याख्यातेनप्रकारेणबुद्धिचैतन्ययोःसखायावित्युक्तेरिन्द्राग्न्यादिवत्तौसहैवचरतः नहिदृश्यायाबुद्धेर्द्रष्टृत्वंसंभ
वतिप्रकाशस्येवप्रकाशकत्वमितिपरिहरति द्वाविंद्वाग्रीइति स्वमेपिबाधितादोद्धव्यादबाधितोबोद्धान्योस्तीतिभावः स्वातंत्र्यादिद्रात्मानलवदिहपराधीनसिद्धिश्चबुद्धिर्द्रष्टृश्येतेज्ञसत्वेइतिखलुविद्यतेपैंगिना
द्वेतिमंत्रे भिन्नेदेवर्षिदस्रप्रभृतिवदपितेसूर्यचित्रांशुकाभेअन्योन्यापेक्षयाचव्यवहृतिपथगेचक्रवद्वंपतीवत् २॥१॥बंदीबोद्धुःकर्माधीनत्वमितिमीमांसकमतमाह त्रिरितिपुण्येनदेवस्थावरमानुषरूपंजन्मत्रयंस
कृतेनैवलभते पापेननारकस्थावरतिर्यूपं स्वर्गान्नरकाद्वाच्युतस्यौषधिभावपूर्वकमेवरेतोद्वारानृपशुतिर्यग्योनिंसंभवस्यश्रौतप्रसिद्धेः अतएवत्रयोवेदाःयुक्तास्तात्यंर्येणसन्नद्धाइववाजपेयोपलक्षितंआश्रमत्रयो
चितंकरुत्तंकर्मजातंवहंति वेदस्यापिकर्ममात्रपरत्वमित्यर्थः अध्वर्यवोयज्ञस्ययोक्तारस्त्रैवर्णिकास्त्रीण्येवप्रातःसवनादीनितन्वते तेनयथाकालंकृतस्यकर्मणःफलंकालानुरोधेवअनुभवन्तीत्यर्थः त्रयोलो
काःस्वर्गोनरकोभूश्चेतिभोगभूमयः त्रीण्येववेदेज्योतिष्मतांज्योतीषिसुखमार्गप्रकाशकानिजापदादीनि तस्यत्रयआवसथास्त्रयःस्वमाइतिश्रुतेः नास्तिततोन्त्यत्तत्त्वमित्यर्थः देवःस्थाणुर्नरःस्यात्सुकृतकदि

अष्टावक्रउवाच द्वाविंद्वाग्रीचरतोवैसखायौद्वौदेवर्षीनारदपर्वतौच ॥ द्वावश्विनौद्वेयस्यापिचक्रेभार्यापतीद्वौविहितौविधात्रा ॥ ९ ॥
बंघुवाच त्रिःसूयतेकर्मणावैप्रजेयंत्रयोयुक्तावाजपेयंवहंति ॥ अध्वर्यवस्त्रिसवनानितन्वतेत्रयोलोकास्त्रीणिज्योतींषिचाहुः ॥ १० ॥
अष्टावक्रउवाच चतुष्टयंब्राह्मणानांनिकेतंचत्वारोवर्णायज्ञमिमंवहंति ॥ दिशश्चतस्रोवर्णचतुष्टयंचचतुष्पदागौरपिशश्वदुक्ता ॥ ११ ॥

तरोनारकस्थाणुतिर्यगजन्मात्रैवर्णिकःस्याच्छ्रुतियुगधिकृतोवाजपेयादियज्ञे कालेकालेयजंतेफलमपिचतथाभुंजतेयज्ञभाजःसत्वाद्यैर्यातिलोकान्स्वरवनिनरकान्स्वप्नजापत्सुषुप्तीः ३ ॥ १० ॥ अष्टावक्र
एतदूषयति चतुष्टयमिति ब्राह्मणानांब्रह्मविदांनिकेतंज्ञानोपलब्धिस्थानंचतुष्टयंचतुःसंख्यावयवोपेतं आश्रमत्रयादन्योस्तिमोक्षाश्रमोयदहरेवविरजेत्तदहरेवप्रव्रजेदितिश्रुतिसिद्धइत्यर्थः यज्ञंज्ञानयज्ञं
शूद्रस्याप्यस्यत्राधिकारोऽकर्मरूपत्वादित्यर्थः दिशःदिश्यंतइतिदिशःउपदिष्टाःसंचितस्रोऽवस्थाःविराट्सूत्रांतर्यामितुर्यसाक्षात्काररूपाःविश्वतैजसप्राज्ञेभ्यःसर्वप्राणिप्रसिद्धेभ्योन्याइत्यर्थः अतएवतासां
वाचकंचतुष्टयंअकारउकारमकारार्धमात्रारूपमुपनिषत्प्रसिद्धं नचार्धमात्रायाअप्रसिद्धत्वंवाच्यं यस्मात्चतुष्पदापरापश्यंतीमध्यमावैखरीतिपादचतुष्टयवतीगौर्वाणीशश्वत्सदैवउक्ता चत्वारिवाक्परिमिता
पदानि तिमंत्रेइतिशेषः जिज्ञास्यंब्रह्मसंविद्व्रतिवनियतिभिर्ज्ञानयज्ञेधिकारिचातुर्वर्ण्यंचतुष्पात्तदुपदिशतिवागंडसूत्रेशशुद्धं चत्वारोवाचिवर्णाअउमदलकलावैखरीमध्यमाख्यौपश्यंत्याख्यःपराख्यःसच
प्रत्ययोस्याःप्रसिद्धः ॥ ४ ॥ ११ ॥